

TOP
10

DUURZAAMHEID IS WEERBARSTIGHEID

IK HEB GEZOCHT NAAR BEMOEDIGENDE ONTWERPEN VOOR EEN DUURZAME STAD. DAARBIJ HEB IK DE GANGBARE CRITERIA, DIE DE BEPERKING VAN ENERGIELASTEN EN MATERIALEN CENTRAAL STELLEN, GELATEN VOOR WAT ZE ZIJN. IK HEB GEZOCHT NAAR ALTERNATIEVEN VOOR DIE DUURZAAMHEIDSARCHITECTUUR WAAR HET ONTWERP ZICH AL BIJ VOORBEELD LIJKT TE EXCUSEREN VOOR DE EIGEN AANWEZIGHEID. VOORAL BIJ TIJDELIJKE PROJECTEN WORDT NOGAL EENS GEFLIRT MET 'GEVONDEN VOORWERPEN'. NATUURLIJK KUN JE WERKEN IN WOONBOTEN DIE GERED ZIJN VAN DE SLOOP, ZIJN AFGEDANKTE ZEECONTAINERS VOOR VAN ALLES EN NOG WAT TE GEBRUIKEN EN KUN JE MET SLOOPKOZIJNEN WEER NIEUWE GEVELS IN ELKAAR FLANSEN. MAAR HET IS GEEN ARCHITECTUUR. DIT SOORT VOORTBRENGSELEN VAN 'ARCHITECTS WITHOUT ARCHITECTURE' LIJKT MIJ DE DOOD IN DE POT VOOR DE STEDELIJKE VERNIEUWING.

DEZE TOP 10 BEVAT OVERWEGEND RECENTE VOORBEELDEN VAN ONTWERPEN VOOR BESTAANDE STEDEN EN GEBOUWEN. HET ZIJN GROTE EN KLEINE PROJECTEN UIT BINNEN- EN BUITENLAND ONTWERPEN VOOR DE LANGE EN DE KORTE DUUR. DE ONTWERPERS, HUN OVERTUIGINGEN EN BEDOELINGEN LOPEN UITEEN. WAT DE PROJECTEN IEDER VOOR ZICH UITDRAGEN IS DAT DE BESTAANDE STAD HET WAARD IS OM GEVIERT TE WORDEN. DEZE ARCHITECTUUR SCHRIKT NIET TERUG VOOR DE STERKE VORM. DE VORM IS GEEN INSTRUMENT OM HET GEBOUW TE VOORZIEN VAN DE LAATSTE MODETTRENDEN. INTEGENDDEEL, DE ARCHITECTUUR WORDT NEERGEZET ALS EEN ZAAK VAN LANGE ADEM, ALS EEN VAK DAT HET BIJ UITSTEK MOET HEBBEN VAN DE EIGEN TRAAKHEID, DE LAGE OMLOOPSNELHEID VAN GEBOUWEN EN STEDEN EN VAN HET GEBRUIK VAN DE TRADITIE VAN DE ARCHITECTUUR. DUURZAAMHEID IS WEERBARSTIGHEID.

01 WIJKVERNIEUWING, OSDORP, DE NIJL

Een weinig bekend voorbeeld van stedelijke vernieuwing, waarbij is ingezet op de verhouding tussen [landschaps]architectuur en de bovenwijkse stadsstructuur. Bij uitstek een voorbeeld van de stad als voortgaand project.

02 STADSKWARTIER, NIEUWEGEIN, DOK ARCHITECTEN

Een winkelcentrum van een groeikern kreeg nieuwe exotische beelden. Belangrijker is dat met een mix van middelen ook de omringende woningbouw is geactiveerd. Poorten werden vergroot, bergingen verplaatst, hekjes vervangen.

03 BERMONSEY SQUARE, LONDEN, EAST

East werkt met een strategie van 'Catch and Steer'. East spoort lopende investeringsstromen op, koppelt die aan stedelijk beleid en lokale tendensen, onderhandelt daarover en buigt investeringen waar nodig bij.

04 W HOTEL AMSTERDAM, OFFICE WINHOV

Een PTT gebouw wordt geschikt gemaakt voor een hotel. De principiële typologische en monumentale benadering staat haaks op de improvisatie die Hotel New York destijds op de kaart zetten.

05 GEBOUW ANTON, EINDHOVEN, DIEDERENDIRRIX ARCHITECTEN

Diepe vloervelden van een voormalig lab zijn van vides voorzien. De woningen zijn Spartaans gebleven en onttrekken zich aan de normering van de nieuwbouw.)

06 BERFLO ES ZUID, HENGLO, KAW

Als er dan toch gesloopt moet worden, verzet dan ook alle bakens. Berflo Es Zuid staan nieuwe appartementen op een nieuw autovrij buurtpark. Parkeren is excellent opgelost.

07 WENSLAUER STRAAT, AMSTERDAM, M3H/BASTIAAN JONGERIUS

Stedelijke vernieuwing op de schaal van de stadsstraat met inzet van kleine investeringen. Uitkomst is geen strak geregiseerd totaalontwerp, maar een levendige straat waaraan verder gebouwd kan worden.

08 GEBOUW VOOR BOUWKUNDE, DELFT, MVRDV E.A.

De brand in 2008 heeft één nuttig effect gehad. Dagelijks werken studenten en docenten in een verloren gewaand gebouw dat permanent in transitie is. Een bijzondere vorm van praktijkonderwijs. (Fotograaf Rob 't Hart)

09 ERASMUS UNIVERSITY COLLEGE, (DESIGNED BY) ERICK VAN EGERAAT

Het nieuwe Erasmus University College in de voormalige gemeentebibliotheek van de Rotterdamse binnenstad. De architect, Erick van Egeraat, herstellde het gebouw in oude glorie en maakte het geschikt voor eigentijds onderwijs.

10 RIETVELD ACADEMIE, AMSTERDAM, JAN VAN GRUNSVEN

Tijdelijk onderkomen voor een kunstopleiding in een PTT-gebouw. Er is geen flirterig improvisatie te vinden, wel een stugge installatie die weerstand biedt aan het gebruik. Verwant aan Van Eijcks Sonsbeeklabrynt.

HANS VAN DER HEIJDEN is mede-oprichter van het Rotterdamse architectenbureau biq en bij dat bureau tot 2014 ontwerpdirecteur. In 2014 verhuisde hij naar Amsterdam om zijn eigen bureau, Hans van der Heijden Architect, op te richten. Hij is redacteur van het Nederlandse Jaarboek Architectuur en tot voor kort hoogleraar duurzaam stadsontwerp in Cambridge. [foto Mirjam van Avezaath]